

de trei ori in septembra: Mercuria, în eră si Dominecă, candu o călăină, candu numai diumetate, adica după momentul impregnărilor.

Pretul de prenumeratiune:

pentru Austria:	8 fl. v. a.
anu intregu	4 " "
diumetate de anu	2 " "
patraru	4 " "
pentru România si strainatate:	16 fl. v. a.
anu intregu	8 " "
diumetate de anu	4 " "
patraru	4 " "

Invitare de prenumeratiune

„ALBINA“

pre anulu 1868.

eticheta de prenumeratiune pent. Austri'a
pre unu anu intregu 8 fl. v. a.
" 1/2 de anu 4 fl. v. a.
" 1/4 " 2 fl. v. a.
pentru România si strainatate
pre unu anu intregu 16 fl. v. a.
" 1/2 de anu 8 fl. v. a.
" 1/4 " 4 fl. v. a.

Dd. prenumeranti sunt rogati a inmnă curat u numele si conumele, locuină si post'a din urma. Banii se se adreze redactiunei in Viena, Josefstadt, Lange Gasse nr. 43.

Viena 27 dec. 1867./8 jan. 1868.

Anevoia se petrece veri o faptă, fie una fie rea, care se nu-si gasescă laitorii sei, din cauza că si ómenii au dătute si judeca in desclinate moacă punctu de vedere, n'au mirămu daca si dualismulu strainetate nisce díaristi clauselor. In adeveru prime ale Europei cari mene judecata pripita si u tóte acestea dualistele niémto-unguresci facu erile acelora; si provoca iuni la parerea lui „Bund“

este le intrecu diurna „Revist'a aloru dòue lū ia laude desfrenate si im-a de conșientia, nu mai tienu ci de adeverulu celu mai apri- constatatu in fati'a Europei la mai multe ocasiuni. Acestu organu, in neperse si necunoscint'a sa, afirma că austri'a ajunse la starea constitutiunala de astadi, după ce Ungari'a a prochiarat nu numai libertatea individuala, ci si libertatea „natiunalitatilor“.

Te uimesci si te miri de o mentiu- a atatu de uriasia, dar in fine dai cu so-rotela că díaristulu francu va fi presu- su că va afă crediamentu celu putienu cei ce nu cunoscu Austri'a.

Dar mai multu de catu franculu pe- catuesce „Debatte“ care in nr. de luni reproducendu cuvintele aceluia, le trece fora de neci o observatiune, si asiè fatia fatisiu ni mintiesce in diu'a mare că in Ungari'a esiste dejá libertatea „natiunalitatilor“, — si dens'a nu se sfiese desí scie bine că cea mai mare parte a cetitorilor sei va fi cunoscendu starea lucrului. Eca ceea ce numim conșientia si rusine, catu este de elastica la ómenii acestia!

De acestea se respondescu in strainetate, pre candu in tiéra natiunalitatile gemu de apesare, ma si drepturile de alegere usuate din vechime se esplica si aplica in sensu absolutisticu, si se aplica chiar la comuna, bas'a societatei (vedi corespondint'a nostra din Siria mai la vale.)

Si cu tóte că densii lauda dualismulu de tóte laturile, totu densii sunt cari la fie ce pasu vedescu neincredere in puterea lui de viétila, si se temu că eventual'a actiune rusescă in orientu ar miscă elementulu slavu din Austri'a. Si acă „Deb.“ trebuì se mérga nainte, si precehi se-i numescă fenii Austriei.

Dar actiunea rusescă, după tóte sci- rile, se pregatesce. Ar fi ca Austri'a se precépa că nu mai pote fi de ceva folosu amenarao imprentatice.

Representantii rusesci la curtile puterilor mari, si representantele de la Constantinopole, se aduna la Petropole pentru a se suatu cu cancelariulu Gortciacoff in privint'a politicei de inauguru-

Totodata „Epoque“ de ieri inscintieaza că ministrulu anglu a speditu o depesia catra Petropole, cerendu deslu- ciri despre faimile si lucrarile rusesci ce se petrecu in România si Cret'a, pretin- diendu se se demintiesca oficialminte.

Fratii nostri seiu catu au d'a mul- tiam Fraciei, si vor ascultă de cel'a ce i-a protesu purure. In catu e pentru noi romanii din Austri'a, cauta se privim intr'acolo prin alti ochielari, căci după ce mai antaiu presupuneam că Napoleone este amiculu natiunalitatilor, intr'o di-

ne pomeniramu că a fugit in castrele antinatiale.

Scólele nóstre in Transilvania.

VII.

Din cele premerse resulta că noi tienemu strinsu la acelu adeveru cumca pe terenul scólei popularie nu vom ca- stigă neci unu folosu pana atunci, pana ce nu vom avé preparandii organizate după cerintele timpului, căci déca adeveratulu principiu conservativu cere ca totu ce e capace de viétila se se cultive si desvólte, apoi tocmai asiá de imperativu se poftesce ca totu ce e putredu si mortu se fie ingropatu, si déca regeneratiunea poporului nostru nu are se remana numai unu sunetu portatu de ventu, ci se se faca fapta intrupata, atunci acést'a e condițiunea ora de care cultur'a lui nu este temeinica. Dreptaceea avem si cea mai firma sperantia că înaltulu ministeriu de invetiamentu nu va pregetă a dá a- tentiunea cuviincioasa unui institutu de la care aterna buna starea atatoru milioné de cetatieni, incependum cu organisarea scóleloru populari si delaturandu ne- marginif'a influintia a ierarchiei beser- cesci si trentiele materialului de inveti- mentu de pana acum, inlocuindu-le a- sistemua ue cultura solida, dandu si invetiatorilor bine calificati acea pusetiune in viétila sociala ce o me- rita cu totu dreptulu, si déca in acésta afacere a sa va fi ajutatu de inteligint'a tuturor natiunalitatilor intr'unu modu activu si duratoriu, atunci vom poté si noi dice despre invetiatorii nostri ceea ce a disu unu díaristu francescu — care a luat u parte la resbelulu de nordu in anulu trecutu — despre invetiatorii prusiani: „Nu puscele cu acu, ci invetiatorii elementari au castigatu victori'a de la Sadowa.“

Si atunci invetiatorii insisi, mandri in conșientia loru că-si facu detorint'a in adeveratulu intielesu, vor poté ore- candu dice despre sine cum au disu invetiatorii prusiani intr'o petitiune catra regimul pentru a li marí lefile: „La a- cestu raru succesu eugetàmu a fi contri-

buitu essentialminte scóla. Armat'a a eluptatu superba victoria, inse intre uredorii morali ai acestei victorii se numera si victori'a invetiatorilor, adica educa- tiunea.

Cu escultivarea invetiatorilor fini- tori după cerintele moderne stă in lega- tura ficsarea lefelor astfelu, ca densii se se pote ocupă de predarea inveti- mentului si de educatiunea poporului scutiti de lipsele celor'a ce se ceru spre sustinerea vietii. Si noi basati pe espe- rintia ne tienemu de credint'a că delocu ce vom avé invetiatori buni si bine cali- ficati, neci poporulu nu se va mai opune la asediarea lefilor mai potrivite; de óra-ce va deveni si elu la acea convin- gere că ce dàmu noi pentru educatiune, aceea ni dàmu noa insine.

Si spre inlesnirea sustinerei inveti- atorilor se staruim pentru infintiarea si sustinerea scóleloru comune centrali, cari de sine si pentru sine sunt unu me- dilociu aptu a estinde binefacerea unui invetiamentu corespondietoriu si a supr'a acelor comune, caror'a li lipsescu medi- lócele d'a poté de sine singure sustiené o scóla bine organisata. Dreptaceea se invetiàmu poporulu despre folosulu ce-lu potu aduce astfelu de scóle, si se infintiàmu mai bine putiene si bune de catu multe si ncorespondietórie.

E adeveru că invetiatorii nostri popu- lari, inzestrati cu scientiele si desti- tatea necesaria nu vor eluptá nemedilo- citu victori'a pre campulu resbelului; in- se ei vor luptá barbatesce in contra vifo- rului vietii, ei nu vor cucerí tieri, inse- mfi de inimi multiamitórie; ei nu vor traí neci atunci in lustru si imbuibare, in- se in tacut'a casutia a loru vor fi bogati de binecuvantari portandu in sine con- sciintia că au contribuitu spre cultivarea si crescerea poporului prin cuventu si fapta, si déca ustaniti de strapatiele vietii si de zedufulu dileloru vor merge la cele vecinice, atunci se vor aflá mfi de recu- noscatori, cari vor strigá după densii cu famos'a educatrice Rudolfi: Cine a des- ceptat macaru numai intr'unu sufletu schintei'a dumnedieirii si l'a aprinsu spre fapte bune, acel'a nu móre, ci dis-

FOISIÓRA.

—

Irland'a. O'Connell. Fenianismulu (Urmare.)

II. Daniilu O'Connell.

S'a nascutu la 6 aug. 1775 in Cahir seu Caherciveen (comitatulu iricu Kerry.) Tata-só acolo arendatorulu bunurilor universitatei de Dublin. Educatiunea si a primit'o de la unu preot rom. catolicu, apoi in scólele jesuitilor. Destinat statului preotiesc, elu trece la carieră juridica ce si-o incepe la Londra. In 1798 si vedem aducat la curtea reg. de justitia in Dublin, capital'a Irlandiei. In asta calitate si- testigă curundu renume mare de bunu advocat si patriotu bunu.

Anessarea Irlandici la Anglia, numita „uniune finală“, si intemplata la 1800 miscă spiretele irilor. O'Connell partecipa la viétil'a

publica, e contra uniunei. In acestu anu den- sulu moscenesc de la unchiulu seu o avere frum- ousa.

In 1801 se aduna parlamentulu unitu, inse fanatismulu Regelui Georgiu III respinge emancipatiunea politica a irilor. Din acésta cauza in Irlandia se forma cateva asociatiuni catolice cari propaga iritatiune.

In maiu 1809 se intrunesce la Dublin „asociatiunea catolica“, provocata de O'Connell. Acă păiesce densulu pentru prima data ca oratoru in meeting (adunare de poporu) si gasesce intimpiare buna, e primitu cu incredere, influintă lui incepe a precompensi. Programulu seu politicu e chiaru si luminat din capulu locului. Cunoscendu-si poporulu, sciindu că lung'a sclavia natiunala a degenerat pre multi, si érasa pre multi i-a corruptu aristocrat'a si capitalistii angli, din cari ambe cause s'a nascutu feluri principie si programe politice, cari in adunari pururea potu d'a ansa la certe si polemici in ce s'ar consumă tota aptivitatea, — deci pentru incunjurarea acestui reu, O'Connell nu si face tréba de catu numai eu cei de o credin-

tia politica cu densulu, ambitiosulu si intrigantulu se vedu eschisi. Dar totodata prin retoric'a si logie'a propria, densulu cerca a unu in conșientia sa natiunea tota. Puterii guvernului opune voint'a si puterea poporului. Face ora- siulu Dublin de centru unei sisteme grandiose de legature unindu patriotii din tota unghiu- rile tierii. Medilócele lui sunt numai morali, căci elu crede in acestea. Sperant'a lui o face

„dreptatea“ causei, si cauta se recunoscemu că acést'a l'a ajutatu multu. De aceea lu vedem predicandu pururea liniscea, pacea si respectulu catra legi. Era o problema gigantica a inspiră acestu respectu de lege tuturor aderintilor sei, dar O'Connell fu maestrulu, la loculu seu, o scí implini.

Protestantii reinfiintieza societatile „or- nice“, de opusetiune celoru catolice. Candu din asta cauza nu se potura incunjură unele frecari intre catolici si protestanti (iri si angli), guvernulu la 1825 desface tota societatile de amen- douri partile.

Acum O'Connell transforma societatea sa si continua agitatiunile organisandu-le prin tota

comitatele, mai alesu la alegeri de deputati, la care decideau posesorii mici.

In 1828 cottulu Clare lu tramite in parlamentu. O'Connell respinge formul'a de jura- mentu contraria religiunei catolice a natiunei sale, deci e silitu a es'i din parlamentu, ceea ce atitia spiretele in Irland'a in catu amenintiacu resbelu civil, dar O. propaga pace, domolesce atitarea.

Guvernulu si anglui vediendu irritatiunea, prochama emancipatiunea politica a irilor si Georgiu IV o sanctiunéa (13 apr. 1829).

O. fiindu realesu, si-occupa loculu in parlamentu, si fiindu că emancipatiunea era dejá pe chartia, elu purcede mai departe si propune stergerea decimei ce catolicii platiu protestan- tilor.

Negasindu ascultare, in vîra de 1830 infintieza „Repeal-assocation“ (pentru desface- rea uniunei legislative cu Anglia) aréta că tota suferintele irilor vinu din partea Angliei, si că acestea nu se vor poté vindecă de catu nu mai dupa restituirea autonomiei patrii sale. „Repeal“ e acu devis'a masselor poporului,

ALBINA

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespun- dinti a-i nostri, si d'adreptulu la Redactiune. Josefstadt, Lange Gasse Nr. 43, unde suntu a se adresă si corespondintele, ce pri- vese Redactiune, administratiunea seu spe- ditură cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de in- teresu privatul — se respunde cate 7 cr. de linie repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiul timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa.

Direcțiunea Asociației naționale rom. arădane pentru cultură poporului român.
Mirone Romanu m/p., Georg. Dringou m/p.
director secundar. notariu subst.

Economia.

Tergulu de Viena.

Preturile negoziilor sunt:

centenariulu (marge, marge)

Rumbaculu	Egiptianu	75 fl.	90 fl.
"	Nordamer. middl.	55	60
"	Grecescu	48	50
"	Levantinu 1.	38	45
"	Persianu	33	38
"	Ostind. Dhol. fair	42,50	45
"	" midd. fair	40	42,50

Canep'a de Apatin		19,50	22
"	Itali'a, curatite faine	63	83 fl.
"	" midlocia	48	60
"	Poloni'a naturala	18,50	21
"	" curatita	24,50	32

Inulu natural de Polonia		20.—	23.—
"	Moravia natural	28.—	38

Mierea de Ungari'a naturala		20	21.—
"	Banatu alba	—	—
"	Ungari'a galbena	20.—	21.—

Sement'a de trifoiu din Stiria de cent.			
cea rosia curatita	27	28	
" lucerna italiana	29	29,50	
" francésca	37	38	
" ungarésca	28	28,50	
" euratita	29	30	

Talp'a lucrata (Pfundleder prim.)		94	97
" (Corametti)	85	93	

Pelea de bou, uda cu cörne,			
cea din Poloni'a de ♂	22—24		
" din Ungari'a de ♂	27—28	fl.	
" " uscate cent.	55—58	fl.	
" vaca "	56	59	
" vitielu "			
fora capetine	130	136	
cu capetine	116	121	
" din Poloni'a cu cap.	88	98	

Cleul pentru templari celu negru	15.—	16
" " celu brunetu	24	25
" " celu galben.	26	27

Oleulu de inu		30,50	31
" rapitia (rafinatu) —	—	—	
" terpentinu galitaniu	15	16,50	
" " rusescu	15	16	
" austriacu	19,50	20,50	

Colofoniu.	7 1/2	—	7 1/4
------------	-------	---	-------

Smol'a négra	5 3/4	—	6 1/2
--------------	-------	---	-------

Unsórea de cenusia din Illir'a	18,75	19,50
" " Ungaria (alba)	16,25	17
" " (albastra	15	15,50

Rapiti'a din Banatu, metiul			
austriacu	5,62	0	—
Perulu de capra din Romani'a	27	fl.	29

Lan'a de óie, cea de iérna	100	105	—
" " véra	90	95	—
" mielu (fina)	150	160	—

" óie din Transilvani'a	97	—	—
" Brail'a, Jalomiti'a	72	73	—
" Romani'a mare	67	68	—
" " mica	62	64	—
" tabaci (Gärber) din Romani'a	58	60	—

" óie din Banatu, cea comuna, grósa	53	—	54
" óie din Banatu tigai'a	65	—	70
" véra din Besarabi'a	52	—	—

Unsórea de porcu	39	40
------------------	----	----

Slanin'a afumata (loco)	40	—	41,50
-------------------------	----	---	-------

Cér'a din Banatu si din Ungari'a, cea galbena	125	—	128
cea nalbita	150	—	160

Prunele uscate, din 1865	13	—	16
--------------------------	----	---	----

Zaharulu Raffinade	31	—	31,50
" Melis	29	—	30,50
" Lompen	28,75	—	29,75

Graulu din Banatu 89 ♂ metiul	7,40	cr.
-------------------------------	------	-----

Ordiulu	72	,	3,65
---------	----	---	------

Ovesulu din Ungar. 44	—	2,08	2,35
-----------------------	---	------	------

Seulu de óie din Romania	—	—
--------------------------	---	---

Coltidani (Knoppers) I. din 1866	15,50	16,50
" II. "	1866	14.— 15.—

Dirdie (Trentie) Ungures